

UCHWAŁA NR 177/XXV/2021
RADY GMINY ROŚCISZEWO
z dnia 26 marca 2021 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 w Gminie Rościszewo

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 713,1378), art. 176 i art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (tj. Dz.U. z 2020 r. poz. 821)

Rada Gminy Rościszewo uchwala co następuje:

§

Przyjmuje do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Rościszewo, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§

Wykonanie uchwały powierz się Wójtowi Gminy Rościszewo.

§

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Jacek Bartoszewski
Jacek Bartoszewski

Załącznik do Uchwały Nr 177/XXV/2021
Rady Gminy Rościszewo
z dnia 26.03.2021 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE ROŚCISZEWO
NA LATA 2021-2023**

I. Wstęp

Opracowany program jest dążeniem do poprawy funkcjonowania rodzin, określa specyfikę zadań oraz sposób ich realizacji. Dokument jest opracowany zgodnie z art. 176 pkt.1 i art. 179 ust.2 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej z 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 821).

Rodzina jest najważniejszą i podstawową grupą społeczną na której opiera się całe społeczeństwo. Jako naturalne środowisko dziecka ma największy wpływ na jego rozwój. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Dlatego tak ważne jest by funkcjonowała prawidłowo i wypełniała swoje funkcje jak najlepiej. Jednak nie wszystkie rodziny prawidłowo realizują zadania opiekuńcze, wychowawcze, socjalizacyjne i ekonomiczne. Do głównych przyczyn występowania współczesnych problemów w rodzinie można zaliczyć pogorszenie się sytuacji ekonomicznej, głównie w związku ze wzrastającym bezrobociem oraz znacznym wzrostem kosztów utrzymania i życia. Poza tym można zaobserwować zwiększenie się liczby rodzin niepełnych, związków nieformalnych czy rodzin zrekonstruowanych a także wzrost liczby rozwodów. Z uwagi na powyższe współczesna rodzina boryka się z wieloma problemami i coraz częściej ma to negatywny wpływ na zapewnienie dzieciom prawidłowej opieki i wychowania. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. W takich przypadkach rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników służby zdrowia, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo – wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie.

II. Podstawą działań ujętych w programie są w szczególności regulacje obowiązujących ustaw:

- Ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r. poz. 218),
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2019 r. poz.2277, z 2020 r. poz. 1492),
- Ustawa o Karcie Dużej Rodziny z 5 grudnia 2014 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 1348, 2400),
- Ustawa o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 111),
- Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 808, 875, 1517),
- Ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci z 11 lutego 2016 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407),
- Ustawa o samorządzie gminnym z 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, 1378),
- Inne ustawy oraz akty prawne o zasięgu krajowym i lokalnym dotyczące samorządu, w tym działalności ośrodka pomocy społecznej.

III. Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej.

Gmina Rościszewo jest gminą wiejską położoną w województwie mazowieckim, w powiecie sierpeckim. Siedzibą gminy jest Rościszewo. Aktualnie gminę zamieszkują 4 089 osób (dane Urzędu Gminy w Rościszewie z 31.12.2020 r.), jej powierzchnia wynosi 115,08 km² i składa się z 29 sołectw. Teren gminy podzielony jest na dwa rejony, na których pracują pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rościszewie.

Na terenie gminy funkcjonują:

- dwie szkoły podstawowe, tj. Szkoła Podstawowa im. Fryderyka Chopina w Rościszewie oraz Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Łukomiu,
- dwa punkty przedszkolne: jeden w Rościszewie i drugi w Łukomiu,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Rościszewie oraz filia w Łukomiu,
- Ludowy Klub Sportowy „Skrwa Łukomie” oraz Ludowo – Uczniowski Klub Sportowy „Lew” przy SP w Rościszewie.

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rościszewie. Z danych GOPS wynika, iż z pomocy społecznej w 2020 r. skorzystały 174 rodziny. Powody przyznania pomocy w 2020 r. przedstawia poniższa tabela.

Powody przyznania pomocy w 2020 r.

Występujący problem		Liczba rodzin
Ubóstwo		60
Bezrobocie		58
Długotrwała lub ciężka choroba		39
Niepełnosprawność		23
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych – ogółem w tym:		39
rodziny niepełne	9	
rodziny wielodzietne	30	
Przemoc w rodzinie		11
Alkoholizm/ problem alkoholowy		4
Narkomania		0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego		1
Zdarzenia losowe		1
Sytuacja kryzysowa		0

Wśród osób ubiegających się o wsparcie w ramach pomocy społecznej, ubóstwo i bezrobocie pozostają jako główne powody destabilizujące osoby i środowiska rodzinne. Następnie jest to długotrwała i ciężka choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. W mniejszym stopniu niepełnosprawność i przemoc w rodzinie są powodem ubiegania się o pomoc.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rościszewie wynika, że w 2020 roku z terenu gminy umieszczono 1 dziecko w rodzinie zastępczej, nie umieszczono żadnego w domu dziecka.

Pomocą asystenta rodziny w 2020 r. objętych było 10 rodzin.

IV. Czas realizacji programu

Gminny Program Wspierania Rodziny został opracowany na lata 2021-2023

IV. Odbiorcy programu

Odbiorcami Programu są:

1. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
2. Dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki,
3. Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

V. Cele główne i szczegółowe

Cel główny programu:

Celem głównym Programu jest pomoc dla rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Rościszewo w stwarzaniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo – wychowawczych.

Cele szczegółowe to:

- podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny,
- wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo w celu przywrócenia prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pracę asystenta rodziny i pracownika socjalnego,
- podejmowanie działań koordynujących wobec podmiotów zajmujących się rodzinami dysfunkcyjnymi,
- pozostawienie dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania a w przypadku zabrania dziecka z rodziny podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej,
- współpraca z instytucjami na rzecz dziecka i rodziny,
- wzmacnianie roli i funkcji rodziny,
- wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wyznaczył kierunki działania związane wyznaczonymi celami:

1. Systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemami opiekuńczo-wychowawczymi polegająca na:
  - diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskiej, wydajności opiekuńczo - wychowawczej, zaniedbań względem dzieci

- diagnozie – ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym
- opracowaniu i realizacji projektów socjalnych i programów dotyczących wspierania rodziny niewydolnej wychowawczo.

2. Pomoc materialna dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji finansowej:

- z systemu pomocy społecznej,
- z systemu świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego oraz świadczenia wychowawczego,
- z systemu dodatków mieszkaniowych.

3. Systematyczna współpraca z jednostkami pracującymi na rzecz dzieci i młodzieży:

- z sądem właściwym ze względu na położenie gminy w szczególności z wydziałem rodzinnym i kuratorami sądowymi dla dzieci i młodzieży,
- z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczącej się, a w szczególności przeciwdziałanie pojawiającym się patologiom,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- Zespołem Interdyscyplinarnym,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Pomoc, którą oferuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest skierowana w pierwszej kolejności na wykorzystanie zasobów własnych rodziny, a wsparcie Instytucjonalne będzie zapewnione w sytuacji, gdy rodzina będzie musiała zmierzyć się z problemami, których nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać.

VI. Przewidywane efekty realizacji Programu

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być: polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

VII. Zadania w zakresie wspierania rodziny:

1. Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny
2. Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego (psycholog, prawnik, terapeuta)
3. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej
4. Współfinansowanie pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej
5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnym domu dziecka
6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz

przedstawiania potrzeb związanych z realizacją zadań Radzie Gminy

7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Dla realizacji zadań zakłada się następujące działania:

Pomoc i wsparcie Asystenta Rodziny. Wsparcie Interdyscyplinarne.

Opierając się na założeniach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zaleca się zaangażowanie asystenta rodziny, o którym stanowi art. 11 ust. 3 i art. 12 w/w ustawy. Bardzo ważne jest aby rola asystenta rodziny zaczynała się już na etapie profilaktyki i polegała na aktywnym wspieraniu rodziny. Zadaniem asystenta jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami. Asystent reaguje na sygnały wskazujące na powstawanie w rodzinie problemów związanych z jej prawidłowym funkcjonowaniem, otrzymywane z różnych źródeł: od pracownika socjalnego, pedagoga szkolnego, z policji, czy też od pielęgniarki środowiskowej. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie.

W przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania dziecka przez rodzinę, powiat organizuje pieczę zastępczą w formie rodzinnej i instytucjonalnej. Do zadań gminy w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy ponoszenie częściowych wydatków związanych z pobytem dziecka w wyżej wskazanych formach pieczy zastępczej. A zatem prowadzenie profilaktycznych działań wspierających dziecko w rodzinie jest tańszą i bardziej skuteczną formą pomocy. W przypadku pracy z rodziną biologiczną, gdy zaistnieje konieczność umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej praca asystenta ma na celu jak najszybszy powrót dziecka do rodziny. Dlatego działania wspierające utrzymanie pełnej rodziny są szczególnie wskazane ze względów społecznych i ekonomicznych, a także z uwagi na obniżenie kosztów dla gminy związanych z pobytem dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Praca asystenta rodziny będzie również polegała na inicjowaniu i rekomendowaniu zadań zespołowych w skład których wchodzić będą m.in. asystent rodziny, pedagog, pracownik socjalny, przedstawiciel policji, kurator sądowy. Praca asystenta rodziny lub zespołu powinna skutkować trafniejszą diagnozą problemów środowiska rodzinnego, ustaleniem spójnego planu pomocy oraz uruchamiać mechanizmy współpracy z właściwymi instytucjami

i służbami.

Poradnictwo specjalistyczne

Praca z rodziną może być prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, prawnego), treningu umiejętności wychowawczych dla rodziców, psychoedukacji, mediacji. Narzędziem wzmocnienia rodziny może być również doradztwo w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, dbałości o higienę osobistą i otoczenia.

Tam, gdzie jest to możliwe, praca w ramach Programu powinna opierać się o pełną współpracę z rodziną.

Niezwykle ważnym elementem jest również dostęp rodziny do pomocy prawnej, szczególnie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Partycypacja w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w rodzinie zastępczej

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej

- średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

VIII. Źródła finansowania programu:

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021 -2023 są środki finansowe podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadań określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r., tj. środki wojewody i środki własne gminy.

IX. Monitoring i ewaluacja

Istotą efektywności funkcjonowania programu jest realizacja działań w zakresie, formie i stopniu dostosowanym dla potrzeb rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, rodzin zastępczych oraz wychowanków pieczy zastępczej. Systematyczne prowadzenie ewaluacji i monitoringu pozwoli na sprawdzenie czy zostały zrealizowane zakładane cele szczegółowe oraz jaki jest wynik realizowanych działań.

W terminie do 31 marca każdego roku GOPS w Rościszewie sporządzi roczne sprawozdanie realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i przedstawi potrzeby związane z realizacją zadań

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Jacek Bartoszewski